

โครงการเกษตรวิทย “ปราชญ์แห่งการเกษตร”
โครงการตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เป็นศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีชุมชนพื้นที่สวนบ้านกอบแฉะ
ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

เลข่าฟากบอ

กิจกรรมโครงการอันเนื่องฯ

ทศมราชา

จดหมายข่าว
สำนักงาน

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการด้านพัฒนาแหล่งน้ำที่ราษฎรถูกละเลยจาก ขอพระราชทานความช่วยเหลือ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำนวน ๘๑ โครงการ ประกอบด้วย ภาคเหนือ ๕๐ โครงการ ภาคกลาง ๖ โครงการ ภาคตะวันออก ๒๐ โครงการ และภาคใต้ ๑๕ โครงการ นับเป็น พระมหากรุณาธิคุณในการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎร ทั่วทุกภูมิภาคในเรื่องแหล่งน้ำเพื่อยังประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค การเกษตร บรรเทาภัยแล้ง อุทกภัย ตลอดจนพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นไป

ข่าวการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่แพร่กระจายไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ตั้งแต่ ต้นปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชน สังคม เศรษฐกิจ อย่างไม่รู้จบ และรัฐบาลได้มีการเริ่มต้น ฉีดวัคซีนเพื่อป้องกัน COVID-19 ให้กับคนไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นมา และคาดการณ์ว่า คนไทยทุกคนจะได้รับการฉีดวัคซีน เพื่อป้องกัน COVID-19 ภายในปี ๒๕๖๔ นี้ ฉะนั้น ไม่ว่างจะมีวัคซีนหรือ ไม่มีวัคซีน COVID-19 ก็ตาม ผมอยากให้ทุกคนดำเนินชีวิตด้วยความ ไม่ประมาท มีสติ รู้จักป้องกันตัวเอง ทั้งการสวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง และหมั่นล้างมือ

สำนักงาน กปร. ในการเป็นหน่วยงานกลางประสานความร่วมมือ เพื่อสนองพระราชดำริให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และ ดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) บนฐานองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งนโยบายรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องด้วย จากกรอบนโยบายและแนวทาง ที่กล่าวนี้ สำนักงาน กปร. ก็ได้นำมากำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และได้รายงาน ผลการดำเนินงานซึ่งรัฐบาลกำหนดให้รายงาน ผลการดำเนินงานประจำปีให้สำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ

(eMENSER) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป และคัดเลือก โครงการที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ รายงานความก้าวหน้า ผ่านระบบ eMENSER ตลอดจนเลือกภารกิจสำคัญเพื่อกำหนดเป็น ตัวชี้วัดเพื่อติดตามผลความก้าวหน้าการดำเนินงานตามมาตรการ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (e-SAR)

สำนักงาน กปร. ได้พัฒนาระบบงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับระบบ ราชการ ๔.๐ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัล อาทิ ให้มีการ ติดตามผลความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผ่านระบบงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (e-Project) มีการติดตามฎีกาผ่านระบบติดตามความก้าวหน้าฎีกาขอพระราชทาน พระมหากรุณา (e-Petition) มีการติดตามการใช้ประโยชน์โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริผ่านระบบติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ระบบฐานข้อมูลกลาง สำนักงาน กปร.) มีระบบบริหารงานวิชาการศูนย์ ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (การศึกษา ทดลองและ วิจัย) และมีระบบภูมิสารสนเทศโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ผมคาดหวังว่าจะมีการนำ ระบบปฏิบัติการเหล่านี้มาช่วยสนับสนุนงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลสำหรับการ วางแผนการบริหารโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในโอกาสต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพ ให้กับบุคลากร รวมทั้งได้มีโอกาสปฏิบัติงานที่ หลากหลาย ผมจึงได้ปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารงานใหม่และโยกย้าย สับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ได้เรียนรู้การพัฒนา งาน และประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้ง การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

นายตฤชา สินธวานนท์
เลขาธิการ กปร.

การสร้างองค์ความรู้ให้กับพลังบวร

เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการป้องกันการทุจริต

โดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

รักถิ่น รักหน้า รักป่า @ เขาชะงุ้ม

พ ระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริหลักการ “บวร” ให้นำบ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยมาใช้ในการพัฒนาทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชน เป็นการประสาน ๓ สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว (บ้าน) สถาบันศาสนา (วัด, โบสถ์, มัสยิด) และสถาบันการศึกษา/ราชการ (โรงเรียน/ราชการ) มารวมพลังเป็นกลไกในการพัฒนาและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตนเองและชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง และบริหารจัดการ ชุมชนกันเองในฐานะที่ตนเป็นเจ้าของชุมชน

การสร้างองค์ความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกัน การทุจริต ให้กับภาคีเครือข่ายโดยใช้พลังบวร ในการขับเคลื่อนจะนำไปสู่ความสำเร็จ ใน ๓ ระดับ ได้แก่ **ระดับประชาชน** มีพฤติกรรม ที่ถูกต้องดีงามตามหลักศาสนา มีความมั่นคงเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมแบบไทย **ระดับสังคม** มีองค์กร/ ชุมชน/หน่วยงาน ที่มีความเอื้ออาทรและแบ่งปัน และ**ระดับประเทศ** เกิดความสงบสุข สมานฉันท์ มั่นคง ปลอดภัยจากทุจริตคอร์รัปชัน ด้วย มิติทางศาสนาอย่างยั่งยืน ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

สำนักงาน กปร. เห็นเป็นโอกาสอันดีในการที่จะสร้างองค์ความรู้ ให้กับพลังบวรเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ ป้องกันการทุจริตให้กับภาคีเครือข่าย และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเติมพลังในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ ป้องกันการทุจริต ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เลือกพื้นที่ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่

นำร่องจัดโครงการฯ เนื่องจากโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มฯ เป็นโครงการที่นำผลสำเร็จด้านการพัฒนาดิน น้ำ ป่าไม้ และการเกษตรเพื่อฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม ถ่ายทอดสู่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน ปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ได้รับการฟื้นฟู จนประสบผลสำเร็จเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ในการพัฒนาการจัดการ ปัญหาด้านทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และพัฒนาอาชีพ เพื่อนำไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเปรียบเสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี ประเด็นสำคัญ อีกประการหนึ่งคือจังหวัดราชบุรีได้รับการคัดเลือกให้เป็นจังหวัด คุณธรรมต้นแบบได้รับโล่เชิดชูเกียรติ ๑๐๐ สุดยอดชุมชนคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ต้นแบบ ที่เกิดจากความเข้มแข็งของประชาชน วัด โรงเรียน และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงาน กปร. ได้เห็นคุณค่าพลัง “บวร” ของจังหวัดราชบุรี จึงเกิดแนวคิดในการเชื่อมโยงและขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการป้องกันการทุจริตไปขับเคลื่อนเพื่อให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของจังหวัด อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อภาคประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นตัวอย่างจังหวัดคุณธรรมให้กับจังหวัดอื่น ๆ ได้นำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป สำหรับวัตถุประสงค์โครงการ เพื่อประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง และเป็นภูมิคุ้มกันกายใจให้ห่างไกลจากการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนโดยใช้พลัง “บวร” ในการขับเคลื่อนชุมชนให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทุจริต

หลักการ “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ ของจังหวัดราชบุรี หมายถึง การอยู่ร่วมกันแบบอาศัยเกื้อกูลกันของคนในชุมชนโดยมีภาครัฐเสมือนตัวกลางคอยขับเคลื่อนและประสานเป็นการเชื่อมร้อยแต่ละภาคส่วนเข้าหากัน เช่น ชุมชนอาศัยวัด วัดอาศัยชุมชน โรงเรียนอาศัยวัด ชุมชนอาศัยโรงเรียน เป็นการอยู่ร่วมกันขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้จะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ไม่เกิดพลังบวรในการขับเคลื่อนชุมชน

ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนประสบความสำเร็จในเรื่องพลังบวร คือ พระ โรงเรียน และคนในชุมชนต้องมีหลักในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะหลักธรรมในเรื่องของอิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ ความพอใจ วิริยะ คือ ความเพียร จิตตะ คือ จิตใจ

ที่ฝึกฝนในความคิด และวิมังสา คือ ความไตร่ตรอง คิดหาวิธีแก้ไขปรับปรุง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จ โดยแต่ละภาคส่วนก็จะมีบทบาทหน้าที่ของตน เช่น พระสงฆ์ มีหน้าที่สอนให้คนในชุมชนละเว้นความชั่วทั้งปวง ให้ประกอบคุณงามความดีเพื่อปราศจากกิเลสและความเศร้าหมอง นี่คือ หลักธรรม ปัจจุบันคนในหมู่บ้านทั้งชุมชนและวัดต้องอาศัยซึ่งกันและกัน “วัดจะดีต้องมีสถานที่ บ้านจะสวยเพราะมีวัดดี ดินสีย์ วัดกับบ้านผลัดกันช่วยคงสุขใจ วัดกับบ้านขัดกันคงบรรลยทั้งสองทาง” กิจกรรมที่ดำเนินการภายในวัด เช่น วันพระจะมีการสวดมนต์ มีการรักษาสิลอุโบสถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศกาลเข้าพรรษา สำหรับวันเสาร์-อาทิตย์มีกิจกรรมให้คนเข้าวัดและมีการปฏิบัติธรรมเทศนา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีตลอดทั้งปี ทั้งงานด้านประเพณีและวัฒนธรรม เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้านรักและสามัคคีกัน ดังนั้น จึงใช้พลังความศรัทธาเป็นตัวตั้งในการขับเคลื่อนชุมชน

สำหรับบทบาทของ **ครู** เป็นผู้พัฒนาศักยภาพของเด็ก ๆ ในชุมชน โดยการพัฒนาความรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เด็กมีจิตสาธารณะ เช่น ทำความสะอาดวัด หรือชุมชน โดยจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทำให้โรงเรียนเป็นทั้ง New School และ Old School คือ ยังคงอนุรักษ์ของเดิมไว้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อโลกปัจจุบัน ทำให้เด็กเป็นทั้งเด็กเก่ง เด็กดี และเด็กที่มีความสุข นอกจากการสั่งสอนให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังต้องส่งเสริมการให้ความรู้ในวิชาชีพ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นด้วย เพื่อให้เด็กในชุมชนไม่หลงลืมรากเหง้าของตนเอง วิถีชีวิตแบบเก่าไม่ควรหายไป แต่เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อโลกปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น การทอดผ้าจากลายท้องถิ่นของบ้านดอนแร่ อนุรักษ์การทำอาหารโบราณของชุมชน (ขนมกาละแมะ ยำหัวปลี แกงหยวกกล้วย เป็นต้น) ภูมิปัญญาเหล่านี้ได้มีการอนุรักษ์และพัฒนาจนกลายเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น มีชื่อเสียง ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างความเข้มแข็ง และสร้างรายได้ให้กับคนใน **ชุมชน** โดยมีภาครัฐเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และการตลาด

กระบวนการก่อนจะได้รับการคัดเลือกให้มาเป็นชุมชนคุณธรรม เริ่มจากการใช้วัดหรือโรงเรียนเป็นสถานที่พูดคุย (พระ ครู ผู้นำท้องถิ่น คนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง) เพื่อค้นหาศักยภาพของชุมชนมีลักษณะคล้ายกับการทำประชาคม ค้นหาว่าชุมชนมีความพร้อม

ที่จะเข้าร่วมเป็นชุมชนคุณธรรมหรือไม่ มองหาว่า **“อะไรคือความดีที่เราอยากทำ ปัญหาอะไรที่เราอยากแก้”** แล้วทำข้อตกลงร่วมกัน ออกมาเป็น **“ปฏิญญาของหมู่บ้าน”** เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนต่อไป หลังจากนั้นก็ดำเนินการจัดทำแผน และปฏิบัติตามแผน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตกลงร่วมกันก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน มีการประเมินผลหลังดำเนินการกิจกรรม เมื่อชุมชนประสบความสำเร็จ มีการยกย่องเชิดชูบุคคลหรือชุมชน เพื่อเป็นแรงเสริมให้ทำดี และรักษาความดีต่อไป

หลักการในการส่งเสริมของชุมชนคุณธรรมที่สำคัญมีด้วยกัน ๓ ข้อ คือ ๑) มีการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ๒) มีการนำเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชุมชน และ ๓) มีการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและมีความสุข

ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายใน การปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดีงามทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการครองตน การครองคน และการครองงาน คือภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง ก่อให้เกิดความสุขทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชน และระดับองค์กรได้อย่างยั่งยืน

๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์

โดย กองประชาสัมพันธ์

๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์

เป็นชื่อหนังสือที่สำนักงาน กปร. จัดทำขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ นับเป็นวาระอันมหามงคลยิ่งที่จะเพยแพร่พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่ออาณาราษฎร หนังสือมีการนำเสนอเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย พระราชประวัติ ประมวลภาพการทรงงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี การปฏิบัติพระราชกรณียกิจการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและได้เกิดผลสำเร็จอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยสำนักงาน กปร. ได้บันทึกไว้เมื่อครั้งตามเสด็จ ระยะเวลาผ่านไป ๕๐ ปี ได้ปรากฏผลสำเร็จจากการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ช่วยบรรเทาทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ราษฎรได้ดำรงชีวิตอย่างร่มเย็นภายใต้ร่มพระบารมี

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ได้คัดค้านำเสนอได้เป็นเพียงบางส่วน ซึ่งอาจเรียกได้ว่า เป็น บันทึกบทเริ่มต้นแห่งการสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่จะถูกจารึกไว้ให้ชาวไทยได้ปลาบปลื้มใจในพระเมตตาและนำความภาคภูมิใจแก่ผู้ที่ได้ถวายงานสนองพระราชดำริ ทั้งนี้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อความกินดี อยู่ดีของประชาชน และมีส่วนสำคัญที่เข้าไปเสริมแผนงานโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยมีลักษณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์รอบด้าน อาทิ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร นอกจากจะเป็นการบรรเทาปัญหาอุทกภัยและพัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตรแล้ว ราษฎรที่อาศัยบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำฯ ยังสามารถจับสัตว์น้ำเพื่อไปดำรงชีพได้ ส่งผลให้ราษฎรมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่หลากหลายขึ้น และสามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง และนำไปต่อยอดอาชีพตามความถนัดของตนเอง นับเป็นการเพิ่มโอกาสให้แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมอีกด้วย

๑ ทศม ๑๐ มหาร๑
๑ ทศม ๑๐ มหาร๑ มคธ
ทศม ๑๐ มหาร๑ มคธ
ทศม ๑๐ มหาร๑ มคธ
ทศม ๑๐ มหาร๑ มคธ
พระเมตตาแด่แผ่นดินอันดี
พระเมตตาแด่แผ่นดินอันดี
พระเมตตาแด่แผ่นดินอันดี
พระเมตตาแด่แผ่นดินอันดี
พระเมตตาแด่แผ่นดินอันดี

ประพันธ์โดย เยาวรัตน์ พงษ์ใหญ่
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖

กคณภูมิบัตรดินตรา กคธรรมาษามหาสมัย

พระราชประวัติโดยสังเขป ได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษา ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ การศึกษาวิชาทหาร และทรงเป็น “บรมครูทางการทหาร” การดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงผนวช และการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์และในส่วนพระองค์เอง ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมชนกนาถ และสมเด็จพระบรมราชชนนีไปทรงงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านเกษตรกรรม ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาแก่เยาวชน โดยพระราชทานพระบรมราโชบายมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ซึ่ง “การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน” ด้านพระศาสนา ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์ และสาธารณสุข และด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

กคพิธราธรรมาธำรงไพท กคกคสภิตธิยมงคลประชา

จากต้นทางการทรงงาน “เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ไหลรินต่อเนื่องมาตราบจนถึงปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการครองแผ่นดิน และสร้างประโยชน์สุข หล่อเลี้ยงชีวิตอาณาประชาราษฎร์ตลอดมา ดังได้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์อีกครั้งในพระปฐมบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎร์ตลอดไป”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงอุทิศพระวรกายในการประกอบพระราชกรณียกิจต่าง ๆ มากมายตั้งแต่ครั้งดำรงพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยเริ่มตั้งแต่การเสด็จพระราชดำเนินไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทอดพระเนตรความเป็นอยู่และทุกข์สุขของราษฎร ทรงเรียนรู้หลักการทรงงานจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ และสมเด็จพระบรมราชชนนีในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพระราชทานความช่วยเหลือราษฎร หลายท่านคงไม่ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไว้มากมายหลายด้าน และมีจำนวนไม่น้อยที่ได้พระราชทานไว้เมื่อครั้งดำรงพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อช่วยเหลือราษฎร แม้ว่าจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่เสี่ยงภัยหรือพื้นที่ชายแดนก็ตาม ปรากฏชัดในพระราชกรณียกิจที่เสด็จพระราชดำเนินไปในพื้นที่สี่ชมพู ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอันตรายสูง โดยเสด็จพระราชดำเนินไปอย่างไม่ย่อท้อเพื่อสำรวจพื้นที่ รับฟังสภาพปัญหาในพื้นที่ เพื่อวางแผนและพระราชทานแนวพระราชดำริให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้วยพระองค์เอง

พระมิ่งขวัญแผ่นดินสืบศิลปศาสตร์ ประหาราษฎร์ร่วมพิทักษ์สืบรักษา

“...เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎร์ตลอดไป” เป้าหมายที่ทรงคุณค่ายิ่ง ประชาชนชาวไทยล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่ได้พระราชทานพระราชดำริการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค การพัฒนาดินเพื่อการเพาะปลูก การพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ การปรับปรุงพื้นที่ดิน พื้นที่สาธารณประโยชน์ การพัฒนาปรับปรุงดิน และพื้นที่แห้งแล้ง การปลูกป่า รวมถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ดังเดิม ทั้งนี้ การทรงงานมาอย่างต่อเนื่องยาวนานก่อให้เกิดผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ถึงความตั้งใจพระราชหฤทัยมั่นที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดคุณความดีตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นแบบอย่างของแนวทางการแก้ปัญหาที่จะนำประเทศไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อนำพาราษฎร์ไปสู่ความอยู่ดีมีสุข ความก้าวหน้าและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

พระมหากรุณาธิคุณยิ่งบุญญา นิ้อมสักการะพระองค์ ทรงพระเจริญ

ผู้สนใจทั่วไปสามารถขอรับบริการสนับสนุนหนังสือ “๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์” ได้ที่ กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร. หรือค้นคว้าข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพิ่มเติมได้ที่

โดย กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ กองกิจกรรมพิเศษและวิเทศสัมพันธ์

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกภาคเหนือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ได้ทอดพระเนตรชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร และทรงเข้าพระราชหฤทัยถึงปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร เมื่อทรงเจริญพระชนมายุจึงได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ นานัปการ เพื่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยโดยมิได้ย่อท้อ จนก่อให้เกิดผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ถึงความตั้งพระราชหฤทัยมั่นที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดคุณความดีตามแนวพระราชดำริ โดยมีตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกภาคเหนือ ดังนี้

Royal Development Projects in the Northern Region

At the young age, His Majesty the King accompanied His Majesty King Bhumibol Adulyadej and Her Majesty Queen Sirikit the Queen Mother on royal visits to meet the people in every region of Thailand. He has seen the living conditions of the people and their plight. When he grew up, His Majesty the King has relentlessly devoted himself in performing the countless royal duties for the country and Thai people. This is evident in the royal development projects following his initiatives in every region of the country which reflect his determination to nurture, conserve and extend His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great's legacy. King Rama X's royal development projects in the Northern region are as follows:

โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกภาคเหนือ

Royal Development Projects in the Northern Region

ภาคเหนือ

ชื่อโครงการ	Name
โครงการเกษตรวิชญา (พัฒนาพื้นที่สวนบ้านกองแหะ) จังหวัดเชียงใหม่	Kaset Wichaya Project (Ban Kong Hae Agricultural Area Development), Chiang Mai Province
โครงการพัฒนาระดับความเป็นอยู่ราษฎรบ้านห้วยแม่แรม จังหวัดแพร่	The Villagers' Livelihoods Improvement and Development Project at Ban Huai Mae Raem, Phrae Province
โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย	The Royal-initiated Huai Makaeng Reservoir Project, Chiang Rai Province
โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่อมลอง จังหวัดเชียงใหม่	The Huai Mae Omlong Reservoir Project, Chiang Mai Province
โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยสะแพดตอนบน จังหวัดเชียงใหม่	The Huai Sapaed (Upper Part) Reservoir Improvement Project, Chiang Mai Province
โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยม่วงตอนบน จังหวัดเชียงใหม่	The Huai Muang (Upper Part) Reservoir Improvement Project, Chiang Mai Province
โครงการก่อสร้างแก้มลิงห้วยใหญ่ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านห้วยแหน ขุดสระเก็บน้ำ หมู่ที่ ๔ และขุดลอกคลอง หมู่ที่ ๑๔ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบูรณ์	The Royal-initiated Construction of Huai Yai Monkey Cheek Project; Construction of an Electric Water Pumping Station Project at Ban Huai Haen; Pond Construction Project at Village No. 4; and Canal Excavation Project at Village No. 14 in Phetchabun Province

พบเห็นการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือประสงค์แสดงความ
คิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติราชการกรุณาแจ้งไปยัง
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) นางสาวจรัสรัตน์ อินทร์โต
(ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต)

โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๐๐ ต่อ ๑๓๑

โทรสาร ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๔

E-mail: anticorrupt.rdpb@gmail.com

ที่อยู่: สำนักงาน กปร. ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖

ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

Website: www.rdpb.go.th

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารภายในองค์กร และภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

๒. เพื่อเผยแพร่นโยบาย กฎ ระเบียบ ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ของ
สำนักงาน กปร. เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จัดทำโดย กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๐๐ - ๖ ต่อ ๑๐๒ และ ๑๒๕ โทรสาร ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๔

พิมพ์ที่ : บริษัท รัตนการพิมพ์ จำกัด โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๖๐๓๓ - ๔